

بیومولکولی به نام سسترن

• هلیا زمانی محمودی

کارشناس علوم آزمایشگاهی، دانشکده
پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

• دکتر فریبا نباتچیان

دکترای تخصصی بیوشیمی بالینی، عضو هیات
علمی گروه علوم آزمایشگاهی، دانشکده
پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

• دکتر نگین داودی

دانشجوی دکترای تخصصی داروسازی بالینی،
دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

□ چکیده

سسترین ها را در فرآیندهای پاتوفیزیولوژیک بیماری های انسانی، به ویژه بیماری های سیستم اسکلتی عضلانی، خلاصه کرده اند. به همین دلیل برای بهبود کیفیت زندگی، اندازه گیری سطوح پلاسمایی $Sesn1$ ، $Sesn2$ و $Sesn3$ به روش ایمونولوژیک ضروری است. یکی از اهداف این بررسی، بحث در مورد عملکردهای بیولوژیکی سسترین ها در فرآیند پاتوفیزیولوژیک و فنوتیپ بیماری ها است.

کلمات کلیدی: سسترین، کبد، قلب، ماهیچه اسکلتی

مقدمه: سسترین ها، پروتئین های متابولیکی القاء کننده استرس بسیار حفاظت شده، برای محافظت از ارگانسیم ها در برابر محرک های مضر مختلف از جمله آسیب DNA، استرس اکسیداتیو، گرسنگی، استرس شبکه آندوپلاسمی ER ^۲ و هیپوکسی^۳ شناخته شده اند. $Sesn$ متابولیسم را عمدتاً از طریق فعال سازی پروتئین کیناز وابسته به AMP ^۴ (AMPK) و مهار هدف مکانیکی کمپلکس راپامایسین ۱^۵ (mTORC1) تنظیم می کند.

سسترین ها (Sesn)، پروتئین های متابولیک القاء کننده استرس بسیار حفاظت شده، برای محافظت از ارگانسیم ها در برابر محرک های مضر مختلف از جمله آسیب DNA، استرس اکسیداتیو، استرس شبکه آندوپلاسمی (ER) و هیپوکسی شناخته شده اند. سسترین ها متابولیسم را عمدتاً از طریق فعال سازی پروتئین کیناز وابسته به AMP (AMPK) و مهار کمپلکس راپامایسین ۱ (mTORC1) تنظیم می کند. سسترین ها همچنین نقش محوری در فعال سازی اتوفاژی و مهار آپوپتوز در سلول های طبیعی ایفا می کند، در حالی که برعکس آپوپتوز را در سلول های سرطانی ترویج می کند. عملکرد سسترین ها در بیماری هایی مانند اختلالات متابولیک، بیماری های عصبی، بیماری های قلبی عروقی و سرطان به طور گسترده در دهه های گذشته مورد بررسی قرار گرفته است. با این حال، تعداد محدودی از بررسی ها وجود دارد که عملکردهای

- 1- Sesns
- 2- Endoplasmic reticulum
- 3- Hypoxia
- 4- AMP-activated protein kinase
- 5- Mechanistic target of rapamycin complex 1

بیان می‌شود (۵). SESN1 و SESN2 توسط پروتئین p53 سرکوبگر تومور تنظیم می‌شوند، در حالی که SESN3، کمتر گزارش شده از خانواده و عمدتاً توسط فاکتورهای رونویسی FoxO^۱ فعال می‌شود. SESN3 در مغز، کلیه، روده بزرگ، روده کوچک، کبد و ماهیچه‌های اسکلتی به شدت بیان می‌شود. در فیزیولوژی طبیعی و هموستاز اندام‌ها، Sesns فرآیندهای سلولی مهمی از جمله رشد بافت، پاسخ آنتی‌اکسیدانی، همئوستاز متابولیک، سنجش مواد مغذی، اتوفژی، سنتز پروتئین و آسیب شناسی‌های مرتبط با سن را کنترل می‌کنند. مسیرهای مختلفی در مکانیسم‌های این فرآیندها دخیل هستند، مانند مسیر AMPK/mTORC1، مسیر GATOR-Rags^۱، مسیر Keap1^{۱۱} -Nrf2 و مسیر mTORC2-AKT. ساختارها، تنظیم‌کننده‌ها و عملکردهای Sesns انسانی در جدول ۱ خلاصه شده است (۱).

Sestrius	Transcript variant	Crystal structure	Regulators	Functions
hSen1	3 (-48,55,68 kDa)	Unknown (composed mostly of α -helical regions)	p53, FoxO	<ul style="list-style-type: none"> ⊖ Inhibition of ROS ⊖ Nutrition sensing (amino acid, glucose, leucine) ⊖ Inhibition of mTORC1 ⊖ Induction of autophagy
hSen2	1 (~60 kDa)	Two-fold pseudosymmetry with 3 subdomains	p53, Nr2, ATF4, C/EBP β , JNK/c-Jun, AP-1, HIF1	<ul style="list-style-type: none"> ⊖ Inhibition of ROS, DNA damage, and ER stress ⊖ Nutrition sensing (amino acid, glucose, leucine) ⊖ Inhibition of cell growth and mTORC1 ⊖ Induction of autophagy ⊖ Maintaining homeostasis of glucose, insulin, fatty acid, and triglyceride
hSen3	2 (44,53 kDa)	Unknown	AP-1, FoxO1, FoxO3	<ul style="list-style-type: none"> ⊖ Inhibition of ROS ⊖ Nutrition sensing (amino acid, glucose, and leucine) ⊖ Regulation of mTORC1/mTORC2/PKB ⊖ Induction of autophagy ⊖ Maintaining homeostasis of glucose, insulin

جدول ۱ ساختارها، تنظیم‌کننده‌ها و عملکردهای سستترین‌های انسانی

Sesns که به‌عنوان ژن‌های مهم ضد پیری و تنظیم‌کننده‌های ذره‌های اکسیژن دار واکنش پذیر^{۱۲} (ROS) و کمپلکس راپامایسین^{۱۳} اهداف پستانداران

Sesns همچنین نقش محوری در فعال‌سازی اتوفژی^۶ و مهار آپوپتوز^۷ در سلول‌های طبیعی ایفا می‌کند. در حالی که برعکس آپوپتوز را در سلول‌های سرطانی ترویج می‌کند. عملکرد Sesns در بیماری‌هایی مانند اختلالات متابولیک، بیماری‌های عصبی، بیماری‌های قلبی عروقی و سرطان به طور گسترده در دهه‌های گذشته مورد بررسی قرار گرفته است. با این حال، تعداد محدودی از بررسی‌ها وجود دارد که عملکردهای Sesns را در فرآیندهای پاتوفیزیولوژیک بیماری‌های انسانی، به‌ویژه بیماری‌های سیستم اسکلتی عضلانی خلاصه کرده‌اند.

Sesns شامل یک خانواده از پروتئین‌های حفاظت‌شده تکاملی هستند که به طور کلی در حیوانات یافت می‌شود. آن‌ها توسط ژن‌هایی کدگذاری می‌شوند که در سلول‌هایی که در معرض انواع استرس‌ها از جمله استرس اکسیداتیو، آسیب DNA، هیپوکسی و گرسنگی قرار دارند بیان می‌شوند. مهره داران سه Sesns مجزا (SESN1، SESN2، SESN3) را بیان می‌کنند (۳،۴). SESN1 عضوی از خانواده توقف رشد و ژن القاکننده آسیب^۸ DNA(GADD) است و در همه جا در بافت‌های انسانی، بیشتر در ماهیچه‌های اسکلتی، قلب، کبد و مغز بیان می‌شود (۵). SESN2 که به‌عنوان ژن القایی هیپوکسی شناخته می‌شود، در شرایط هیپوکسی و همچنین استرس اکسیداتیو، آسیب DNA، عوامل استرس‌زا شبکه آندوپلاسمی، گرسنگی و رژیم غذایی پرچرب در سلول‌ها تنظیم می‌شود. همچنین به‌عنوان یک حسگر کلیدی لوسین برای مسیر mTORC1 در سلول‌های پستانداران شناسایی شده است (۱،۲). SESN2 به شدت در کلیه، ریه‌ها، لکوسیت‌ها، کبد، دستگاه گوارش و مغز

6- Autophagy

7- Apoptosis

8- Growth arrest and DNA damage-inducible genes

9- Forkhead box protein O

10- GTPase-activating protein (GAP) activity toward Rags

11- Kelch-like ECH-associated protein 1

12- Reactive oxygen species - chemically reactive molecules containing oxygen, natural

byproducts of metabolism that can damage cellular macromolecules, depending on localization and quantity, but also important for cell signaling and homeostasis

13-Rapamycin 1

را برای ترمیم DNA ذخیره کند (۱).

□ سرطان زایی

سرطان‌زایی یا تومورزایی می‌تواند با عدم تعادل بین پاسخ‌های درونی سلولی سلول‌های هدف و تغییرات در ریزمحیط تومور ناشی از استرس ژنوتوکسیک شروع شود و گسترش یابد (۱). با توجه به توانایی Sesns در مهار آسیب ژنوتوکسیک و مسیر mTOR انکوژنیک، نقش Sesns در سرطان زایی روشن می‌شود (۶). مطالعات در مورد سرطان روده بزرگ، کارسینوم ریه و آدنوکارسینوم ریه، عملکردهای سرکوب کننده تومور Sesns را ثابت کرده‌اند. در عین حال، Sesns در حفظ زنده ماندن سرطان‌ها در شرایط خاص نیز حیاتی هستند. این سرطان‌ها شامل کارسینوم سلول سنگفرشی^۹ (SCC)، ملانوم و کارسینوم سلولی کبدی می‌باشند. عملکرد انکوژنی Sesns ممکن است به محافظت آن‌ها در برابر استرس انرژی از طریق سیگنالینگ Akt و mTOR نسبت داده شود.

□ پرخوری

پرخوری باعث ایجاد چاقی و سندرم‌های متابولیک مانند دیابت نوع ۲، مقاومت به انسولین و افزایش سطح گلوکز خون می‌شود (۴). گزارش شده است که در مدل‌های حیوانی دیابت نوع ۲ و چاقی، تولید سسترین در اندام‌هایی مانند ماهیچه، بافت چربی و کبد القا می‌شود (۱). مطالعات نشان داده‌اند که SESN3 از موش‌های تغذیه شده با چربی بالا در برابر مقاومت به انسولین از طریق مسیر Akt/mTORC2^{۲۰} محافظت می‌کند. بنابراین، شواهد

(mTORC1) شناسایی شده‌اند، با بسیاری از بیماری‌های مرتبط با افزایش سن، از جمله بیماری‌های قلبی عروقی^۴ (CVDs)، بیماری‌های تخریب‌کننده عصبی، بیماری‌های مزمن تنفسی، دژنراسیون دیسک بین مهره‌ای^{۱۵} (IDD)، سارکوپنی^{۱۶} و غیره مرتبط هستند (۱). Sesns همچنین به عنوان تنظیم کننده هومئوستاز سلولی، با بیماری‌هایی مانند دیابت، چاقی، آپنه انسدادی خواب^{۱۷} (OSA)، درد نوروپاتی، صرع و آرتروز نیز مرتبط است (۱).

□ عملکردهای بیولوژیکی Sesns در فرآیندهای

پاتوفیزیولوژیک انسان

استرس ژنوتوکسیک

استرس ژنوتوکسیک برای افزایش پیری و فعال کردن آسیب DNA از طریق جهش یابی ثباتی ژنومی پیشنهاد می‌شود. همچنین، این یک چالش رایج برای سلول‌هایی است که در معرض عوامل سمی، از جمله اشعه ماوراء بنفش، عوامل شیمی درمانی، پرتوهای یونیزه کننده و تولید بیش از حد مولکول‌های بسیار واکنش پذیر مانند ROS، محصولات پراکسیداسیون لیپیدی و عوامل آلکیل کننده DNA هستند. SESN1 و SESN2 هر دو می‌توانند به استرس ژنوتوکسیک به روشی وابسته به p53 پاسخ دهند (۱). توانایی SESN1/2 برای محافظت از سلول‌ها در برابر آسیب DNA ممکن است به فعالیت ردوکس و توانایی مستقل از اکسیداسیون و کاهش آن‌ها در مهار سیگنال دهی mTOR نسبت داده شود (۶). علاوه بر این، Sesn2 می‌تواند با فعال سازی AMPK و مهار سیگنال دهی mTOR^{۱۸}، انرژی حاصل از ترجمه پروتئین و سنتز غشایی

- 14- Cardio vascular diseases
- 15- Intervertebral disc degeneration
- 16- Sarcopenia
- 17- Obstructive sleep apnea
- 18- Mammalian target of rapamycin
- 19- Squamous cell carcinoma
- 20- Mechanistic target of rapamycin complex 2

نشان می‌دهد که Sesns در حفظ هومئوستاز متابولیک و محافظت در برابر تغذیه بیش از حد ضروری است (۱).

□ هیپوکسی

هیپوکسی یکی از شدیدترین آسیب‌های متابولیک است که با انواع شرایط پاتولوژیک مانند فشار خون شریانی ریوی، آریتمی، انسفالوپاتی هیپوکسیک-ایسکمیک^{۲۱} (HIE)، آسیب ایسکمی میوکارد و سرطان همراه است (۱). SESN1 و SESN2 را می‌توان با هیپوکسی در بسیاری از رده‌های سلولی سرطان انسان القا کرد (۴). مسیرها در بین ایزوفرم‌ها متفاوت است. SESN1 کاملاً به روشی وابسته به p53 فعال می‌شود، در حالی که SESN2 می‌تواند توسط هیپوکسی از طریق مسیر وابسته به HIF-1^{۲۲} و مسیر مستقل از HIF-1 فعال شود. مسیر PI3K^{۲۳}/Akt نیز ممکن است در فرآیند رونویسی Sesn2 دخالت داشته باشد. Sesns از بدن در برابر شرایط پاتولوژیک مرتبط با هیپوکسی محافظت می‌کند. مواد شیمیایی مضر مانند ۲-دئوکسی گلوکز و متفورمین (یک بازدارنده تنفس میتوکندریایی) بیان SESN2 را تحریک می‌کنند. در مدل‌های موش هیپوکسیک-ایسکمیک، SESN2 تولید VEGF^{۲۴} را مهار می‌کند و نفوذپذیری سد خونی مغزی را برای کاهش آسیب مغزی کاهش می‌دهد. مطالعات روی سلول‌های سرطان کولورکتال و مدل‌های پیوند زئوگرافت موش نشان داده که SESN2 با ترویج تخریب HIF-1 α از طریق تنظیم AMPK-PHD^{۲۵}، تومورزایی را مهار می‌کند (۱).

□ اختلال در تنظیم ایمنی

اختلال در تنظیم ایمنی با انواع بیماری‌ها از جمله

عفونت‌ها و بدخیمی‌ها مرتبط است. اخیراً دخالت SESN2 در سلول‌های ایمنی شامل ماکروفاژها، مونوسیت‌ها، سلول‌های T، سلول‌های NK^{۲۶} و سلول‌های B مورد مطالعه قرار گرفته است (۷). SESN2 ماکروفاژها را از آپوپتوز محافظت می‌کند و پاسخ التهابی بیش از حد ماکروفاژها را در بیماری‌هایی مانند انفارکتوس میوکارد کاهش می‌دهد. مونوسیت‌ها همچنین می‌توانند توسط Sesn2 تنظیم شوند تا آسیب ناشی از التهاب ناشی از LPS^{۲۷}، آترواسکلروز، وضعیت گلوکز بالا، شرایط با چربی بالا و سپسیس را کاهش دهند. از نظر مکانیکی، از بین رفتن SESN2 به طور قابل توجهی ترشح سیتوکین‌های پیش التهابی را افزایش می‌دهد، پلاریزاسیون مونوسیت‌ها را تنظیم می‌کند و جذب مونوسیت‌ها را به سلول‌های اندوتلیال عروقی با کاهش سیگنالینگ AMPK و مسیر استرس ER افزایش می‌دهد. علاوه بر این، SESN2 با فعال کردن میتوفاژی در مونوسیت‌ها برای مهار بیش فعال سازی التهابی NLRP3^{۲۸}، هومئوستاز ایمنی را حفظ می‌کند (۱).

□ نقش سسترین‌ها در بیماری‌های انسانی

Sesns، سلول‌ها را در برابر عوامل استرس‌زای محیطی مختلف محافظت می‌کند و مسیر AMPK/mTORC1 را تنظیم می‌کند. علاوه بر این، Sesns متابولیسم سلولی و هومئوستاز سلولی را در هر دو حالت عادی و بیماری تنظیم می‌کند (۱).

□ بیماری‌های قلبی عروقی

بیماری‌های عروق کرونر، عامل اصلی مرگ و میر در

- 21- Hypoxic-ischemic encephalopathy
- 22- Hypoxia-inducible factor 1
- 23- Phosphoinositide 3-kinase
- 24- Vascular endothelial growth factor
- 25- Prolyl hydroxylase
- 26- Natural killer
- 27- Lipopolysaccharide
- 28- Nod-like receptor family pyrin domain containing 3

سراسر جهان هستند. مطالعات نشان داده‌اند که Sesns نقش‌های محافظتی مهمی در قبال این بیماری‌ها از جمله تصلب شرایین^{۲۹} (AS)، انفارکتوس حاد میوکارد^{۳۰} (AMI)، نارسایی قلبی، فشار خون بالا، هیپرتروفی میوکارد، فیبریلاسیون دهلیزی و فیبروز میوکارد ایفا می‌کند (۱).

□ بیماری‌های متابولیک

اختلالات متابولیک، مانند بیماری‌های قلبی عروقی مرتبط با چاقی، دیابت و بیماری کبد چرب غیر الکلی، با تنظیم AMPK و mTOR مشخص می‌شوند. نشان داده شده است که Sesns با تنظیم AMPK/mTORC1 نقش مهمی در کنترل متابولیک و هومئوستاز گلوکز دارد. در مقابل، اثرات SESN3 بر حساسیت به انسولین و متابولیسم گلوکز احتمالاً با سیگنال دهی mTORC2-Akt با دخالت کمی AMPK مرتبط است. ایزوفرم‌های مختلف Sesns پاسخ‌های متفاوتی به اختلالات متابولیک دارند. مطالعات نشان داد که SESN2 در عضله، کبد و بافت چربی در مدل موش دیابت نوع ۲ و چاقی انباشته شد، در حالی که SESN1 در عضله اسکلتی و SESN3 در کبد و بافت چربی در بیماران دارای رژیم غذایی پرچرب و دیابتی‌ها کاهش یافت. فقدان SESN2 باعث افزایش پیشرفت دیابت، مقاومت به انسولین ناشی از چاقی و شدت هیپاتوستاتوز ناشی از چاقی می‌شود. علاوه بر این، یک گزارش اخیر نشان داده که ورزش می‌تواند باعث القای SESN2 و افزایش حساسیت به انسولین از طریق اتوفاژی شود (۱).

□ بیماری‌های سیستم عصبی

بیماری‌های تخریب‌کننده عصبی و اختلالات عصبی با

افزایش استرس اکسیداتیو و تجمع پروتئین‌های با ساختار نادرست مرتبط هستند. با توجه به عملکردهای بیولوژیکی آن‌ها در برابر اکسیداسیون و ترویج اتوفاژی، نقش‌های محافظتی Sesns به تدریج در بیماری‌های عصبی و اختلالات عصبی مورد توجه قرار می‌گیرد. شواهد نشان می‌دهند که SESN1 و SESN3 در تنظیم سیستم عصبی نسبتاً کم‌پیدا هستند زیرا اکثر مطالعات بر SESN2 متمرکز شده‌اند. این امر مستلزم تحقیقات بیشتر در مورد عملکردهای بالقوه منحصر به فرد این دو پروتئین است (۱).

□ بیماری‌های کبدی

کبد یک عضو فعال متابولیکی است که مستعد آسیب اکسیداتیو است. از آنجایی که Sesns به عنوان بازدارنده‌های کلیدی استرس اکسیداتیو در نظر گرفته می‌شوند، نقش Sesns در بیماری‌های کبدی به طور گسترده‌ای مورد بررسی قرار گرفته است. Sesns با بیماری‌های مختلف کبدی، از جمله آسیب سلول‌های کبدی، هیپاتیت، بیماری کبد چرب غیر الکلی^{۳۱} (NAFLD) و سرطان‌های کبد مانند کارسینوم سلول‌های کبدی^{۳۲} (HCC) مرتبط است (۱).

□ بیماری‌های سیستم تنفسی

مطالعات اخیر نشان داده‌اند که Sesns در بسیاری از بیماری‌های تنفسی مرتبط با استرس اکسیداتیو، از جمله بیماری انسدادی مزمن ریه^{۳۳} (COPD)، آسم، سندرم زجر تنفسی حاد^{۳۴} (ARDS)، OSA و آمفییزم ناشی از CS (Cigarette Smoke) دخالت دارند (۸).
SESN2 در ریه‌های بیماران COPD تنظیم می‌شود.

29- Atherosclerosis

30- Acute myocardial infarction

31- Nonalcoholic fatty liver disease

32- Hepatocellular carcinoma

33- Chronic obstructive pulmonary disease

34- Acute respiratory distress syndrome

کلیه^{۳۶} (AKI)، آسیب سلول‌های اپیتلیال جداری گلوبرولی (PECs)^{۳۷}، آسیب سلول‌های مزانژیال گلوبرولی^{۳۸} (MCs) و بیماری کلیوی دیابتی^{۳۹} (DKD) نقش دارد (۱).

SESN2 در سلول‌های توبولی پروگزیمال در طی AKI القا شده تنظیم مثبت می‌شود، در حالی که بیان بیش از حد SESN2 باعث اتوفازی در سلول‌های توبولی کلیوی می‌شود. کاهش بیان SESN2 در لوله‌های پروگزیمال کلیه باعث تولید بیش از حد ROS، فشار خون عروق کلیوی بالا و کم کاری کلیه می‌شود. این مکانیسم ممکن است به اثرات ضد آپوپتوز Sesns، تنظیم mTOR، فعال سازی AMPK/Nox4 و غیره مربوط باشد (۱).

DKD، یک عارضه شایع دیابت است که باعث بیماری کلیوی در مرحله نهایی می‌شود و علت اصلی بیماری مزمن کلیوی در سراسر جهان است. در مدل رده سلولی لوله پروگزیمال انسانی (HK-2)، بیان بیش از حد SESN2 انتقال اپیتلیال-مزانشیمی ناشی از DKD و استرس ER را سرکوب کرد که عملکرد درمانی SESN2 را در DKD نشان می‌دهد. علاوه بر این، گزارش شده است که SESN2 باعث بهبود اختلال عملکرد میتوکندری در پودوسیت‌ها در شرایط گلوکز بالا می‌شود (۱).

نقرس یک نوع شایع آرتریت است که به دلیل افزایش سطح اسید اوریک سرم^{۴۰} (SUA) ایجاد می‌شود. SESN2 یکی از ژن‌هایی است که به طور بالقوه بر SUA تأثیر می‌گذارد و بینش‌هایی را در مورد عملکرد Sesns در پاتوژنز، درمان و پیشگیری از هیپراوریسمی/نقرس ارائه می‌کند (۱).

□ بیماری‌های مرتبط با سیستم ایمنی

سسترین‌ها در سلول‌های ایمنی متعدد مانند ماکروفاژها، مونوسیت‌ها، سلول‌های NK و لنفوسیت‌های T بیان

این نتایج نشان می‌دهد که بیماران COPD ممکن است از آنتاگونیست‌های عملکرد Sesns بهره مند شوند (۱).

بازسازی راه هوایی یک عامل مهم مرتبط با شدت کاهش عملکرد ریه در COPD است. ژانگ و همکاران دریافتند که سطح سرمی SESN2 رابطه مثبتی با بازسازی راه هوایی دارد. این نشان می‌دهد که SESN2 ممکن است یک بیومارکر جدید برای ارزیابی پیش‌آگهی بیماران COPD باشد (۱).

یک مطالعه بالینی اخیر، رابطه بین SESN2 و آسم را نشان داد. هم در حین و هم بعد از تشدید آسم، سطح SESN2 افزایش یافت (۸). عدم تعادل بین استرس اکسیداتیو و فعالیت آنتی‌اکسیدانی در بیماران مبتلا به آسم شدید ممکن است تغییر سطح Sesn را توجیه نماید (۱).

OSA با آپنه مکرر در طول خواب و هیپوکسی متناوب مشخص می‌شود که می‌تواند منجر به عوارض جدی از جمله بیماری عروق کرونر قلب، دیابت نوع ۲، فشار خون بالا، حوادث عروقی مغز و سکته شود. هیپوکسی متناوب و استرس اکسیداتیو ممکن است باعث این عوارض شود که منجر به تحقیقات روی پروتئین‌های القاء کننده استرس مانند Sesns شد. سطوح SESN2 پلاسما و ادرار در بیماران OSA افزایش می‌یابد و با شدت OSA مرتبط است، به این معنی که SESN2 می‌تواند نشانگر مهمی برای شدت OSA و تأثیر درمان باشد (۱).

□ بیماری‌های سیستم ادراری

فرض بر این است که Sesns نقش میانجی عوامل استرس‌زا مانند استرس اکسیداتیو،^{۳۵} ERs، اختلال عملکرد میتوکندری و اتوفازی و همچنین کاهش التهاب و فیبروز، نقش محافظتی حیاتی در کلیه‌ها ایفا می‌کنند. در واقع، مطالعات نشان داده‌اند که SESN2 در آسیب حاد

35- Estrogen receptors

36- Acute kidney injury

37- Glomerular parietal epithelial cells

38- Glomerular mesangial cells

39- Diabetic kidney disease

40- Elevated serum uric acid

می‌شوند. Sesns پاسخ التهابی را سرکوب می‌کند، ایمنی لنفوسیت T را مهار می‌کند و از بقای ماکروفاژها حمایت می‌کند. بیان Sesns ممکن است با فعال کردن AMPK، سرکوب سیگنال‌دهی mTORC1، مهار مسیر JNK، یا مهار NLRP3 از فعال‌سازی مداوم، بر عملکرد سلول‌های ایمنی تأثیر بگذارد (۱). سلول‌های NK-92 به دلیل قدرت تومورکشی بالا به طور گسترده‌ای برای ایمونوتراپی در سرطان استفاده می‌شوند. بیان بیش از حد SESN2 و SESN3 اثر تومورکشی سلول‌های NK-92 را مختل می‌کند، که نشان می‌دهد کاهش بیان Sesns ممکن است به درمان سرطان مبتنی بر سلول‌های NK-92 کمک کند (۱).

□ سرطان

سرطان به شدت با استرس اکسیداتیو، جهش ژنی و اختلالات متابولیک مرتبط است. برخلاف سایر سلول‌ها، سلول‌های سرطانی شرایط استرس اکسیداتیو را ترجیح می‌دهند. گزارش شده است که بیش فعال‌سازی mTOR می‌تواند منجر به تومورزایی و پیشرفت تومور شود. بنابراین، به‌عنوان مهارکننده‌های ROS و mTOR، Sesns ممکن است فعالیت سرکوب‌کننده تومور را ایجاد کند و در تشخیص و درمان سرطان‌های متعدد استفاده شود. شواهد نشان می‌دهد که بیشتر انواع سرطان‌ها با تغییر قابل توجه بیان Sesn همراه هستند. Sesns می‌تواند رشد و تکثیر سلولی را در سرطان‌هایی مانند سرطان کولورکتال، کارسینوم ریه و سرطان آندومتر^{۴۱} سرکوب کند (۱).

□ سسترین برای تشخیص بیماری

سطوح Sesns می‌تواند وضعیت بسیاری از بیماری‌ها را منعکس کند که می‌تواند به عنوان نشانگرهای زیستی ارزشمند برای تشخیص مورد استفاده قرار گیرد. به عنوان مثال، سطح SESN2 به عنوان نشانگر اولیه آتروژنز،

CAD، OSA و سارکوپنی پیشنهاد شد. حساسیت و ویژگی SESN2 برای تشخیص OSA به ترتیب ۶۱/۹۰ درصد و ۹۰/۷۰ درصد بود که از نظر بالینی سطوح ارزشمندی هستند. علاوه بر این، SESN3 به عنوان یک نشانگر اختصاصی کولون ممکن است تشخیص بیماری حاد پیوند در مقابل میزبان^{۴۲} (aGvHD) را بهبود بخشد (۱). سطوح Sesns همچنین می‌تواند نشانگرهای پیش‌آگهی برای پیش‌بینی نتیجه درمان باشد. سطوح SESN2 پلاسما یا ادرار منعکس‌کننده شدت CAD، CHF، تنگی عروق کرونر، OSA و COPD گزارش شده است. سطوح SESN2 ممکن است نشانگرهای پیش‌آگهی مثبت در HCC، NSCLC و بیماری‌های عصبی مانند AD باشد. آن‌ها می‌توانند برای پیش‌بینی پیامدهای ضعیف برای بیماران مبتلا به CHF یا سرطان کولورکتال استفاده شوند. جدای از آن، SESN1 با حساسیت پرتوی فردی مرتبط است که می‌تواند برای پیش‌بینی سمیت پرتودرمانی برای سرطان‌ها مورد استفاده قرار گیرد (۱).

□ سسترین برای درمان بیماری

مطالعات نشان داده‌اند که سسترین‌ها ممکن است اهداف دارویی جدید باشند. فعال‌کننده‌های Sesns با مولکول‌های کوچک ممکن است شرایط یا بیماری‌های پاتولوژیک مانند ایسکمی قلبی، اختلالات متابولیک، AD، PD، مشکلات عصبی ناشی از مواد شیمیایی، سرطان کولورکتال و آدنوکارسینوم ریه را معکوس کنند. آنتاگونیست‌ها و مهارکننده‌های Sesns یا داروهای siRNA که می‌توانند Sesns را از بین ببرند ممکن است برای بیماری‌هایی مانند آمفیوزم ناشی از CS، COPD، SCC، کارسینوم سلول‌های کبدی، سرطان تخمدان و ملانوم، مزایای درمانی داشته باشند. علاوه بر داروهای با اثرات مستقیم، Sesns می‌تواند برای طراحی درمان‌های کمکی نیز استفاده شوند. بر اساس یک مطالعه اخیر، SESN2 ممکن است یک هدف بالینی

41- EC - Endometrial cancer

42-Acute graft-versus-host disease

بخشد. محدودیت اسیدهای آمینه ضروری خاص نقش کلیدی ایفا می‌کند، اما مکانیسم‌های مولکولی و سلولی آن هنوز مبهم هستند. مطالعات اخیر نشان می‌دهد که Sesns ممکن است با تنظیم مسیر mTOR و اتوفاژی، پیوند بین اسیدهای آمینه رژیم غذایی، عملکرد سلول‌های بنیادی روده، سلامت روده و طول عمر مرتبط باشد که می‌تواند سرخ دیگری را برای پیشگیری از بیماری‌های انسانی ارائه دهد (۱).

□ نقش پروتئین سسترتین ۲ در سرکوب تومور و تومورزایی

سرطان دسته‌ای از بیماری‌های بدخیم است که در آن تکثیر سلولی و بقای آن کنترل نشده است. سرطان دومین عامل مرگ و میر در سراسر جهان پس از بیماری‌های قلبی عروقی است. شواهد در حال ظهور نشان داده‌اند که مکانیسم‌های مولکولی پیشرفت و سرکوب سرطان بسیار پیچیده است. مطالعات اخیر نشان داده‌اند که فرآیندهای توسعه و پیشرفت تومور شامل فاکتورهای رونویسی، microRNA ها، RNA های طولانی غیر کدکننده، RN های حلقوی، سیتوکین ها، آگزوزوم ها، التهاب، ریزمحیط ایمنی، هورمون‌ها و سایر اهداف پروتئین درمانی بالقوه هستند (۱۶، ۳). درمان‌های هدفمند مولکولی مختلفی برای درمان بدخیمی‌ها به دلیل ویژگی، اثربخشی، بهبود تحمل بیمار و سمیت کمتر توسعه یافته‌اند. بنابراین، اکتشاف و کشف اهداف مولکولی بالقوه مؤثر برای بهبود قابل توجه درمان سرطان، مهم هستند (۳).

پروتئین‌های سسترتین شامل سه زیرگروه است: سسترتین ۱، سسترتین ۲ و سسترتین ۳ (۱۶). سسترتین ۲، همولوگ ژن ۲۶ فعال شده با p53، توسط ژن ۹۵ القایی هیپوکسی کدگذاری می‌شود (۳). سسترتین ۲، یک پروتئین بسیار حفاظت شده ناشی از استرس، عمدتاً در پستانداران بیان می‌شود و توسط سلول‌های ایمنی و غیر ایمنی مختلف مانند ماکروفاژها، لنفوسیت‌های T و سلول‌های اپیتلیال ترشح می‌شود (۱۷). sestrin 2 انسانی دارای سه زیر گروه است: sestrin-A، sestrin-B و sestrin-C. عملکرد فیزیولوژیکی سسترتین ۲ عمدتاً به ساختارهای متقارن حوزه‌های

مؤثر برای سرطان کولورکتال در شیمی درمانی همراه با مکمل‌های غذایی باشند. داروهای پرواکسیدانی که اثر محافظتی SESN1 را در سلول‌های سرطانی گسترش می‌دهند، ممکن است فرصت‌های درمانی جدیدی را برای بیماران سرطانی دارای ژن جهش یافته TP53 فراهم کنند. داروهای اتوفاژی با واسطه Sesns را القا می‌کنند و رشد سلول‌های سرطانی را مهار می‌کنند، می‌توانند سلاح جدیدی در برابر سرطان‌هایی مانند سرطان مثانه انسان باشند (۱). مهم‌تر از آن، Sesns ممکن است هدف خوبی برای غلبه بر مقاومت داروهای ضد سرطان باشند، که یکی از موانع اصلی بر سر راه درمان سرطان است (۹).

صفحات سلولی اصلاح شده توسط Sesns ممکن است به عنوان یک داروی پیشگیرانه یا درمانی امیدوارکننده در برابر بیماری‌های مرتبط با افزایش سن مانند سارکوپنی، سرطان‌ها، AD، PD و CAD عمل کنند. با این حال، مزایای تشخیصی و درمانی Sesns تنها زمانی به دست می‌آید که مسیرهای افزایش و کاهش آن که زیربنای اثرات بیولوژیکی آن‌ها هستند، به خوبی شناخته شوند (۱).

□ سسترتین برای پیشگیری از بیماری

Sesns از بیماری‌هایی مانند: بیماری ایسکمیک قلبی، دیابت، مقاومت به انسولین، چاقی و هیپراوریسمی/انقرس پیشگیری می‌کنند. سطوح Sesns در گردش خون بیماران مبتلا به فشار خون بالا نشان دادند که سسترتین سرخ برای پیشگیری از فشار خون بالینی فراهم می‌کند. SESN2 همچنین می‌تواند از عوارض مرتبط با بارداری جلوگیری کند، زیرا مشخص شده که تهاجم تروفوبلاست مختل، استرس ER و التهاب ناشی از پالمیتات را اصلاح می‌کند. بیماران مبتلا به نفروپاتی دیابتی، کاهش سطح سرمی SESN2 را نشان دادند. بنابراین، اندازه‌گیری سطوح SESN2 ممکن است یک رویکرد مؤثر برای تشخیص زودهنگام و پیشگیری از نفروپاتی دیابتی باشد. دوکسوروبیسین، یک داروی شیمی درمانی بسیار کارآمد، با سمیت قلبی بالا همراه است که سسترتین با اثرات مضر این دارو مقابله می‌کند (۱). محدودیت‌های غذایی می‌تواند طول عمر را افزایش دهد و سلامت را در گونه‌های مختلف بهبود

آپوپتوز؛ فاگوسیتوز؛ مقاومت آنوبیکس؛ مقاومت دارویی؛ حساسیت به رادیوتراپی؛ تمایز تومور؛ مرحله بندی تومور، گره و متاستاز^{۴۶} (TNM)؛ متاستاز لنفاوی و بقای بیمار نقش دارد. تغییرات در بیان سسترین ۲ در اکثر سرطان‌ها مشاهده شده است. علاوه بر این، عملکرد سسترین ۲ در چندین سرطان متفاوت است. در برخی از مطالعات سسترین ۲ به عنوان یک ژن سرکوبگر تومور تأیید شد، در حالی که گزارش‌های دیگر سسترین ۲ را به عنوان یک انکوژن در نظر گرفتند. به عنوان یک هدف جدید تشخیصی و درمانی، نقش متناقض سسترین ۲ در سرطان ممکن است مانع از کاربرد بالینی در آینده شود. بنابراین، بررسی دلایل احتمالی پشت این تضادها از اهمیت بالایی برخوردار است. در این بررسی، وضعیت تحقیقات بر روی سسترین ۲ در انواع مختلف سرطان را بررسی می‌کنیم و نقش آن را در مهار و ترویج سرطان با تمرکز بر مکانیسم‌های مرتبط نشان می‌دهیم (۳).

□ سسترین ۲ و پیری و بیماری ایسکمیک قلبی

سسترین‌ها (Sesns)، از جمله Sesn1، Sesn2، و Sesn3، سیستئین سولفینیل ردوکتاز^{۴۷} هستند که نقش مهمی در تنظیم سیگنال دهی پراکسید^{۴۸} و دفاع آنتی اکسیدانی دارند. تصور می‌شود که Sesn2 رشد سلولی، متابولیسم و پاسخ بقا به استرس‌های مختلف را تنظیم می‌کند و به عنوان یک تنظیم کننده مثبت اتوفازای عمل می‌کند. نقش آنتی اکسیدانی و ضد پیری Sesn2 کانون بسیاری از مطالعات اخیر بوده است. نقش Sesn2 در متابولیسم سلولی و بیماری‌های قلبی عروقی و مرتبط با

sestrin-A و sestrin-C وابسته است که ساختارهای کروی مشابهی دارند اما عملکردهای متفاوتی دارند که توسط تنظیم‌کننده‌های رونویسی مختلف تنظیم می‌شوند. حوزه sestrin-A به عنوان یک آلکیل هیدروپراکسید ردوکتاز در نظر گرفته می‌شود که مسئول فعالیت آنتی اکسیدانی است. Sestrin-B لیگاندی است که A و C را به هم متصل می‌کند. Sestrin-C یک محل اتصال لوسین است که به عنوان یک حسگر لوسین در هدف پستانداران مسیر راپامایسین^{۴۳} (mTOR) کمپلکس ۱^{۴۴} (mTORC1) عمل می‌کند (۳). تعامل بین sestrin-C و مجموعه پروتئین RAG فعال شده با GTPase برای تنظیم پروتئین کیناز فعال شده با ۵'-آدنوزین مونوفسفات^{۴۵} (AMPK) و سیگنال دهی mTORC1 توسط sestrin2 ضروری است (۱۷). تحت شرایط آسیب DNA، استرس اکسیداتیو، هیپوکسی و کمبود تغذیه، sestrin2 می‌تواند با فعال کردن AMPK و مهار مسیرهای سیگنالینگ mTOR، هموستاز سلولی را حفظ کند. علاوه بر این، سسترین ۲ در حفظ فعالیت سلولی، آنتی اکسیداسیون، هموستاز میتوکندری و در تنظیم اتوفازای نقش دارد. علاوه بر این، مطالعات نشان داده‌اند که سسترین ۲ با بیماری‌های سیستم ایمنی، بیماری‌های کبدی، ضایعات خون‌رسانی مجدد ایسکمیک، بیماری‌های نورودژنراتیو، اختلالات قلبی عروقی، پیری و سرطان مرتبط است (۳، ۱۶).

مطالعات اخیر نشان داده است که سسترین ۲ یک نشانگر زیستی سرطان و هدف درمانی بالقوه است که برای بروز و توسعه سرطان حیاتی است (۱۶، ۱۷). سسترین ۲ در بسیاری از فرآیندها مانند تکثیر سلول‌های تومور؛

43- Mammalian target of rapamycin

44- Mammalian target of rapamycin complex 1

45- 5'-Adenosine monophosphate-activated protein kinase

46- Tumor, node, and metastasis

47- cysteine sulfinyl reductases

48- peroxide

M1 ترشح متالوپروتئین‌های ماتریکس^{۴۴} و فاکتورهای پیش التهابی را برای ارتقاء توسعه CVDs گسترش می‌دهند؛ در حالی که ماکروفاژهای M2 تمایل به ترشح عوامل ضد التهابی دارند. Sesns بر سطح عوامل التهابی تأثیر می‌گذارد و تعادل ماکروفاژ M1/M2 را از طریق مسیر AMPK-mTOR تنظیم می‌کند و در نهایت منجر به یک پاسخ ضد التهابی می‌شود (۱).

ایسکمی میوکارد زمانی رخ می‌دهد که قلب در معرض هیپوکسی قرار گیرد. ایسکمی میوکارد و خونرسانی مجدد باعث انفجار تولید ROS می‌شود که منجر به آریتمی قلبی و نارسایی قلبی می‌شود (۴۲). علاوه بر این، اتوفاجی در آسیب ایسکمی-پرفیوژن مجدد قلب^{۴۵} مختل می‌شود و بازیابی کلیرانس اتوفاجوزوم^{۴۶} مرگ سلولی ناشی از اکسیژن رسانی مجدد را کاهش می‌دهد. Sesn2 همچنین فعال سازی AMPK با واسطه LKB1 را در قلب ایسکمیک افزایش می‌دهد. با فعال کردن اتوفاجی، Sesn2 ممکن است محافظت قلبی در برابر ایسکمی ایجاد کند. از آنجایی که اتوفاجی نقش کلیدی در پیشگیری از شرایط ایسکمیک در برابر ایسکمی دارد؛ Sesn2 ممکن است از این طریق محافظت قلبی را ایجاد کند. بنابراین، Sesn2 یک هدف درمانی جدید برای کاهش تجمع ROS و افزایش اتوفاجی در پاسخ به ایسکمی قلب است (۱۰).

□ اندازه‌گیری غلظت بیومولکول سسترین

اصل سنجش تست سسترین

کیت مبتنی بر فناوری سنجش جاذب ایمنی متصل به کیت مبتنی بر فناوری سنجش جاذب ایمنی متصل به آنزیم ساندویچی

سن باید مورد تجزیه و تحلیل و بحث قرار گیرد. Sesn2 همچنین سرطان، دیابت و بیماری ایسکمیک قلب نقش دارد. تصور می‌شود که Sesns اختلالات متابولیکی مرتبط با افزایش سن، از جمله مقاومت به انسولین، عدم تحمل گلوکز، اختلال عملکرد میتوکندری، تحلیل عضلانی و اختلال عملکرد قلبی را تعدیل می‌کند (۴۰).

□ سسترین ۲ و ایسکمی

نقش Sesns در CVD^{۴۹} با عملکردهای همه کاره آن‌ها در قلب و عروق همراه است. عملکرد آن‌ها شامل کاهش سطح ROS، کاهش التهاب و کاهش پیری است. Sesns همچنین می‌تواند اتوفاجی را تقویت کند، از تکثیر فیبروبلاست‌ها جلوگیری کند، متابولیسم سوپسترا را تعدیل کند و هومئوستاز ردوکس را حفظ کند (۱).

بیماری‌های قلبی عروقی مانند نارسایی قلبی، فیبریلاسیون دهلیزی، فشار خون بالا و آترواسکلروز به شدت با ROS مازاد مرتبط هستند. Sesns می‌توانند تولید ROS را از طریق مکانیسم‌های مستقل از mTORC1 کاهش دهند و از سلول‌ها در برابر تجمع ROS با ترویج جذب حلقوی پراکسیداز بیش از حد اکسید شده محافظت کنند. این موضوع، نشان دهنده پتانسیل مهیجی برای کاربردهای درمانی و تشخیصی در CVD ها است. در بیماران مبتلا به بیماری عروق کرونر قلب^{۵۰} (CAD)^{۵۱} و نارسایی مزمن قلبی^{۵۲} (CHF)، سطح SESN2 افزایش یافته و به نظر می‌رسد که با شدت بیماری مرتبط باشد (۱).

پاسخ التهابی با واسطه ماکروفاژها همچنین نقش مهمی در CVD مانند AMI^{۵۳} و نارسایی قلبی دارد. ماکروفاژهای

49- Cardiovascular disease

50- Coronary heart disease

51- Aortic dissection

52- Chronic heart failure

53- Acute myocardial infarction

54- matrix metalloproteinases

55- cardiac ischemia-reperfusion

56- autophagosome clearance

(Enzyme-Linked Immunesorbent Assay) است (۵۴). میکروپلیت^{۵۷} ارائه شده در این کیت با آنتی بادی مخصوص SESN1 از قبل پوشش داده شده است. سپس استانداردها یا نمونه ها به چاه های میکروپلیت^{۵۸} مناسب با آنتی بادی کونژوگه بیوتین^{۵۹} مخصوص SESN1 اضافه می شوند. در مرحله بعد آویدین متصل^{۶۰} به پراکسیداز ترب کوهی^{۶۱} (HRP) به هر چاه میکروپلیت اضافه شده و انکوبه می شود. پس از افزودن محلول سوبسترای TMB^{۶۲}، تنها چاه هایی که حاوی SESN1، آنتی بادی کونژوگه با بیوتین و آویدین کونژوگه با آنزیم هستند، تغییر رنگ نشان می دهند (۵۳)؛ چون TMB توسط HRP کاتالیز می شود تا یک محصول رنگ آبی تولید کند که پس از افزودن محلول متوقف کننده اسیدی به زرد تبدیل می شود (۵۴). واکنش آنزیم-سوبسترا با افزودن محلول اسید سولفوریک خاتمه می یابد و تغییر رنگ به روش اسپکتروفتومتری در طول موج 450 ± 10 نانومتر اندازه گیری می شود. سپس غلظت SESN1 در نمونه ها در مقایسه با جذب نوری نمونه ها در منحنی استاندارد تعیین می شود (۵۳).

□ بحث

سسترین ها، پروتئین های متابولیکی بسیار حفاظت شده القاء کننده استرس، برای محافظت از ارگانسیم ها در برابر محرک های مضر مختلف از جمله آسیب DNA، استرس اکسیداتیو، گرسنگی، استرس شبکه آندوپلاسمی و هیپوکسی شناخته شده اند و سطوح پلاسمايي Sesn1، Sesn2، و Sesn3 با کیت های الایزا (ELISA) اندازه گیری می شود که محدوده تشخیصی ۰-۳۱۲، ۲۰-۰ ng/ml می باشد. با توجه به عملکردهای پلئوتروپیک آنها از جمله حذف

استرس سلولی، ارتقاء AMPK / سرکوب mTORC1، القای اتوفاژی، اثرات جانبی بقا بر روی سلول های طبیعی و همچنین اثرات ضد تکثیر بر سلول های سرطانی، Sesns تنظیم کننده های کلیدی متابولیسم سلولی هستند و به هموستاز سلولی در فیزیولوژیک کمک می کنند و در شرایط پاتولوژیک Sesns به دلیل عملکرد آنتی اکسیدانی خود از بافت ها در اختلالات عصبی مانند PD و AD محافظت می کند. به عنوان یک فعال کننده AMPK و یک مهارکننده mTORC1، Sesns به انسان کمک می کند تا در برابر اختلالات متابولیک مختلف مانند دیابت، چاقی، سرطان، تصلب شرایین و هیپرتروفی قلبی مبارزه کنند. بنابراین، Sesns می توانند به عنوان شاخص های پیش آگهی و اهداف درمانی بالقوه در بسیاری از اختلالات عمل کنند.

Sestrin یک پروتئین همه کاره است که می تواند به تنهایی انواع مختلفی از عملکردهای ضد پیری را کنترل کند که تقریباً می توان آنها را به عملکردهای کاهش دهنده ROS و تنظیم mTOR طبقه بندی کرد. ساختار کریستالی اخیراً تعیین شده hSesn2 با آشکار کردن دو زیر دومن مسئول هر یک از این عملکردها، از این نقش دوگانه پشتیبانی می کند. مکانیسم های استفاده شده توسط سسترین ۲ برای مهار رشد تومور عمدتاً با مسیرهای سیگنالینگ mTOR، iNOS، XIAP^{۶۳} و HIF-1 α مرتبط است. هنگامی که تومورها تحت استرس هستند، مانند کمبود اکسیژن یا کمبود مواد مغذی، می توانند از طریق یک سری مکانیسم های محافظتی، از جمله کاهش مصرف انرژی متابولیک، تأخیر در رشد سلولی و مهار آپوپتوز، با بحران مقابله کنند. سسترین ۲ را می توان به عنوان یک عامل محافظ برای بقای سلول در شرایط استرس زا در نظر گرفت. ما مکانیسم های احتمالی عملکرد سسترین ۲

- 57- microplate
- 58- microplate wells
- 59- biotin-conjugated antibody
- 60- Avidin conjugated
- 61- Horseradish Peroxidase
- 62- Tetramethylbenzidine
- 63- X-linked inhibitor of apoptosis protein

باشند. از آنجایی که سستری AMPK و AKT را فعال می کند، ممکن است القای سستری برای حفظ عملکرد عضلات اسکلتی در اختلالات ژنتیکی دیستروفی عضلانی عمل کند.

همچنین مهم است که بدانیم سستری چگونه تاثیر ورودی های متابولیک مختلف را بر فیزیولوژی عضله میانجی گری می کند. اسید آمینه لوسین برای تقویت رشد عضلات و عملکرد هم افزایی با مزایای ورزش شناخته شده است. بنابراین، به عنوان یک پروتئین متصل به لوسین، Sestrin می تواند مزایای لوسین را منتقل کند. با این حال، در مدل پیشنهادی برای سنجش لوسین با واسطه سستری، لوسین برای مخالفت با فعالیت سستری پیشنهاد شد، حتی اگر لوسین و سستری هر دو برای هومئوستاز عضلانی مفید بودند. بنابراین، رابطه بین لوسین، سستری و ورزش در فیزیولوژی عضلانی باید در مطالعات آتی روشن شود.

مطالعات گسترده ای، مکانیسم های هومئوستاتیک سستری ها را در پاتوفیزیولوژی کبد بررسی کرده اند و متعاقباً عملکردهای مهم محافظت کبدی این خانواده پروتئین را در زمینه های مختلف نشان داده اند. این آسیب شناسی ها شامل پرخوری و سمیت چربی، استرس شیمیایی ER، آسیب تراکلرید کربن، آسیب کبدی مرتبط با اضافه بار آهن، مصرف بیش از حد استامینوفن، آسیب ناشی از تغذیه ناشتا، بستن مجرای صفراوی و آسیب LPS هستند.

بیان بیش از حد سستری در سلول های کبدی از کبد در برابر بسیاری از آسیب های مختلف، از جمله مقاومت به انسولین، تجمع چربی، آسیب استامینوفن، استرس شیمیایی ER و آسیب ناشی از بار آهن محافظت می کند. بنابراین، سستری یا مسیرهای اثرگذار سستری می توانند، درمان های محافظ کبدی جدید و مرتبط بالینی را ارائه دهند.

■ نگرش به آینده

برای درک واضح تر اثر سستری ها بر عملکرد کبدی، لازم است کارهایی انجام شوند: ۱- اگرچه مسیرهای هدف

را مورد بحث قرار دادیم و در نظر گرفتیم که تفاوت در وضعیت متابولیک و انواع تومور ممکن است دلایلی برای نقش های متناقض سستری ۲ باشد. شواهد تجربی و نقش سستری ۲ در سرطان نیاز به اعتبار سنجی بیشتری دارد. Sestrin 2 نقش اساسی در تومورهای مختلف دارد و یک هدف تشخیصی و درمانی امیدوارکننده است. برای تشخیص، پروتئین سستری ۲ ممکن است به عنوان یک مشخصه کمکی برای تعیین طبقه بندی و پیش آگهی تومور، مفید باشد. برای درمان، سستری ۲ می تواند به عنوان یک هدف مؤثر برای عملکرد داروهای ضد سرطان استفاده شود. با این حال، عملکرد سستری ۲ در تنظیم سرطان دو طرفه است و مکانیسم های اساسی نیاز به کاوش و تأیید بیشتر دارند.

نشان داده شد که سستری ها عملکردهای محافظتی قلبی در برابر انواع آسیب های استرس، از جمله ایسکمی، آسیب ایسکمی-پرفیوژن مجدد، افزایش بار فشاری^{۶۴}، فیبریلاسیون دهلیزی، سمیت قلبی دوکسوروبیسین و آسیب سپتیک را انجام می دهند. به طور کلی، بیان سستری در این شرایط استرس القا شده و با تعدیل شبکه AMPK-mTORC1، ترویج اتوفآژی و میتوفآژی و کاهش آسیب اکسیداتیو، اقدامات محافظتی انجام می دهد. با این حال، عملکردهای سستری در فیزیولوژی قلب طبیعی به طور کامل مورد مطالعه قرار نگرفته است. از آنجایی که حیوانات دارای کمبود سستری به خوبی رشد می کنند و قلب آن ها در شرایط پایه، ناهنجاری های فاحش را نشان نمی دهد، ممکن است سستری ها به طور خاص برای پاسخ به استرس و حفظ هومئوستاز قلبی پس از رشد، مهم باشند.

مطالعات نشان داده اند که سستری ها برای کاهش تحلیل عضلانی در طول عدم استفاده از عضله و بهبود استقامت و متابولیسم در طول تمرین ورزشی بسیار مهم هستند. از آنجایی که سستری ها در انواع پاسخ های استرس نقش دارند، ممکن است برای جلوگیری یا کاهش تحلیل عضلانی در زمینه های پاتوفیزیولوژیکی اضافی مهم

64- Pressure overload refers to the pathological state of cardiac muscle in which it has to contract while experiencing an excessive afterload.

متصل می‌شود و خواص سیگنال دهی آن را تنظیم می‌کند؛ باید بررسی شود که چگونه این پروتئین در پاسخ‌های اسید آمینه متابولیسم کبد نقش دارد. در نهایت، باید روش‌های دارویی برای تنظیم مثبت بیان یا فعالیت‌های سستترین بررسی شوند (۲۵).

سسترین‌ها و همچنین آسیب‌شناسی‌های کبدی تنظیم‌کننده آن‌ها مانند التهاب و فیروز، به شدت در سرطان کبد نقش دارند، هنوز این نقش در سرطان کبد به طور جامعی مورد مطالعه قرار نگرفته است. ۲-اسید آمینه لوسین با زنجیره شاخه دار برای تنظیم متابولیسم کبد مهم است. از آنجایی که گزارش شده است که سستترین به لوسین

References:

- 1- Chen Y, T, Yu Z, et al. The functions and roles of sestrins in regulating human diseases. *Cell Mol Biol Lett.* 2022;27(1):2. Published 2022 Jan 3. doi:10.1186/s11658-021-00302-8
- 2- Ho A, Cho CS, Namkoong S, Cho US, Lee JH. Biochemical Basis of Sestrin Physiological Activities. *Trends Biochem Sci.* 2016;41(7):621-632. doi:10.1016/j.tibs.2016.04.005
- 3- Qu J, Luo M, Zhang J, et al. A paradoxical role for sestrin 2 protein in tumor suppression and tumorigenesis. *Cancer Cell Int.* 2021;21(1):606. Published 2021 Nov 16. doi:10.1186/s12935-021-02317-9
- 4- Lee JH, Budanov AV, Karin M. Sestrins orchestrate cellular metabolism to attenuate aging. *Cell Metab.* 2013;18(6):792-801. doi:10.1016/j.cmet.2013.08.018
- 5- Kumar A, Dhiman D, Shaha C. Sestrins: Darkhorse in the regulation of mitochondrial health and metabolism. *Mol Biol Rep.* 2020;47(10):8049-8060. doi:10.1007/s11033-020-05769-w
- 6- Budanov AV, Karin M. p53 target genes sestrin1 and sestrin2 connect genotoxic stress and mTOR signaling [published correction appears in *Cell.* 2009 Jan 23;136(2):378]. *Cell.* 2008;134(3):451-460. doi:10.1016/j.cell.2008.06.028
- 7- Shim YS, Lee S, Park HW, Park SR. Sestrin2 Mediates IL-4-induced IgE Class Switching by Enhancing Germline ϵ Transcription in B Cells. *Immune Netw.* 2020;20(2):e19. Published 2020 Jan 20. doi:10.4110/in.2020.20.e19
- 8- Kang Y, Chen C, Hu X, et al. Sestrin2 is involved in asthma: a case-control study. *Allergy Asthma Clin Immunol.* 2019;15:46. Published 2019 Aug 14. doi:10.1186/s13223-019-0360-3
- 9- Choi SH, Hong HK, Cho YB, Lee WY, Yoo HY. Identification of Sestrin3 Involved in the In vitro Resistance of Colorectal Cancer Cells to Irinotecan. *PLoS One.* 2015;10(5):e0126830. Published 2015 May 14. doi:10.1371/journal.pone.0126830
- 10- Budanov AV, Sablina AA, Feinstein E, Koonin EV, Chumakov PM. Regeneration of peroxiredoxins by p53-regulated sestrins, homologs of bacterial AhpD. *Science.* 2004;304(5670):596-600. doi:10.1126/science.1095569
- 11- Budanov AV, Karin M. p53 target genes sestrin1 and sestrin2 connect genotoxic stress and mTOR signaling [published correction appears in *Cell.* 2009 Jan 23;136(2):378]. *Cell.* 2008;134(3):451-460. doi:10.1016/j.cell.2008.06.028
- 12- Kim H, An S, Ro SH, et al. Janus-faced Sestrin2 controls ROS and mTOR signalling through two separate functional domains. *Nat Commun.* 2015;6:10025. Published 2015 Nov 27. doi:10.1038/ncomms10025
- 13- Dokudovskaya S, Rout MP. SEA you later all-GATOR--a dynamic regulator of the TORC1 stress response pathway. *J Cell Sci.* 2015;128(12):2219-2228. doi:10.1242/jcs.168922
- 14- Kimball SR, Gordon BS, Moyer JE, Dennis MD, Jefferson LS. Leucine induced dephosphorylation of Sestrin2 promotes mTORC1 activation. *Cell Signal.* 2016;28(8):896-906. doi:10.1016/j.cellsig.2016.03.008
- 15- Huang J, Dibble CC, Matsuzaki M, Manning BD. The TSC1-TSC2 complex is required for proper activation of mTOR complex 2. *Mol Cell Biol.* 2008;28(12):4104-4115. doi:10.1128/MCB.00289-08
- 16- Pasha M, Eid AH, Eid AA, Gorin Y, Munusamy S. Sestrin2 as a Novel Biomarker and Therapeutic Target for Various Diseases. *Oxid Med Cell Longev.* 2017;2017:3296294. doi:10.1155/2017/3296294
- 17- Wang LX, Zhu XM, Yao YM. Sestrin2: Its Potential Role and Regulatory Mechanism in Host Immune Response in Diseases. *Front Immunol.* 2019;10:2797. Published 2019 Dec 4. doi:10.3389/fimmu.2019.02797
- 18- Zhu G, Xu P, Guo S, et al. Metastatic Melanoma Cells Rely on Sestrin2 to Acquire Anoikis Resistance via Detoxifying Intracellular ROS. *J Invest Dermatol.* 2020;140(3):666-675.e2. doi:10.1016/j.jid.2019.07.720
- 19- Chen KB, Xuan Y, Shi WJ, Chi F, Xing R, Zeng YC. Sestrin2 expression is a favorable prognostic factor in patients with non-small cell lung cancer. *Am J Transl Res.* 2016;8(4):1903-1909. Published 2016 Apr 15.
- 20- Lin LT, Liu SY, Leu JD, et al. Arsenic trioxide-mediated suppression of miR-182-5p is associated with potent anti-oxidant effects through up-regulation of SESN2. *Oncotarget.* 2018;9(22):16028-16042. Published 2018 Mar 23. doi:10.18632/oncotarget.24678
- 21- Xia J, Zeng W, Xia Y, et al. Cold atmospheric plasma induces apoptosis of melanoma cells via Sestrin2-mediated nitric oxide synthase signaling. *J Biophotonics.* 2019;12(1):e201800046. doi:10.1002/jbio.201800046
- 22- Guo Y, Zhu H, Weng M, Zhang H, Wang C, Sun L. CC-223, NSC781406, and BGT226 Exerts a Cytotoxic Effect Against Pancreatic Cancer Cells via mTOR Signaling. *Front Pharmacol.* 2020;11:580407. Published 2020 Nov 11. doi:10.3389/fphar.2020.580407
- 23- Ben-Sahra I, Dirat B, Laurent K, et al. Sestrin2 integrates Akt and mTOR signaling to protect cells against energetic stress-induced death. *Cell Death Differ.* 2013;20(4):611-619. doi:10.1038/cdd.2012.157

- 24- Byun JK, Choi YK, Kim JH, et al. A Positive Feedback Loop between Sestrin2 and mTORC2 Is Required for the Survival of Glutamine-Depleted Lung Cancer Cells. *Cell Rep.* 2017;20(3):586-599. doi:10.1016/j.celrep.2017.06.066
- 25- Kim M, Kowalsky AH, Lee JH. Sestrins in Physiological Stress Responses. *Annu Rev Physiol.* 2021;83:381-403. doi:10.1146/annurev-physiol-031620-092317
- 26- Sujkowski A, Wessells R. Exercise and Sestrin Mediate Speed and Lysosomal Activity in *Drosophila* by Partially Overlapping Mechanisms. *Cells.* 2021;10(9):2479. Published 2021 Sep 19. doi:10.3390/cells10092479
- 27- Kim M, Sujkowski A, Namkoong S, et al. Sestrins are evolutionarily conserved mediators of exercise benefits. *Nat Commun.* 2020;11(1):190. Published 2020 Jan 13. doi:10.1038/s41467-019-13442-5
- 28- Hay N, Sonenberg N. Upstream and downstream of mTOR. *Genes Dev.* 2004;18(16):1926-1945. doi:10.1101/gad.1212704
- 29- Wullschlegel S, Loewith R, Hall MN. TOR signaling in growth and metabolism. *Cell.* 2006;124(3):471-484. doi:10.1016/j.cell.2006.01.016
- 30- Kapahi P, Zid B. TOR pathway: linking nutrient sensing to life span. *Sci Aging Knowledge Environ.* 2004;2004(36):PE34. Published 2004 Sep 8. doi:10.1126/sageke.2004.36.pe34
- 31- Lee JH, Budanov AV, Park EJ, et al. Sestrin as a feedback inhibitor of TOR that prevents age-related pathologies. *Science.* 2010;327(5970):1223-1228. doi:10.1126/science.1182228
- 32- Greer EL, Brunet A. FOXO transcription factors at the interface between longevity and tumor suppression. *Oncogene.* 2005;24(50):7410-7425. doi:10.1038/sj.onc.1209086
- 33- Yen WL, Klionsky DJ. How to live long and prosper: autophagy, mitochondria, and aging. *Physiology (Bethesda).* 2008;23:248-262. doi:10.1152/physiol.00013.2008
- 34- Singh R, Kaushik S, Wang Y, et al. Autophagy regulates lipid metabolism. *Nature.* 2009;458(7242):1131-1135. doi:10.1038/nature07976
- 35- Segalés J, Perdigueró E, Serrano AL, et al. Sestrin prevents atrophy of disused and aging muscles by integrating anabolic and catabolic signals. *Nat Commun.* 2020;11(1):189. Published 2020 Jan 13. doi:10.1038/s41467-019-13832-9
- 36- Egerman MA, Glass DJ. Signaling pathways controlling skeletal muscle mass. *Crit Rev Biochem Mol Biol.* 2014;49(1):59-68. doi:10.3109/10409238.2013.857291
- 37- Lee JH, Budanov AV, Karin M. Sestrins orchestrate cellular metabolism to attenuate aging. *Cell Metab.* 2013;18(6):792-801. doi:10.1016/j.cmet.2013.08.018
- 38- Peeters H, Debeer P, Bairoch A, et al. PA26 is a candidate gene for heterotaxia in humans: identification of a novel PA26-related gene family in human and mouse. *Hum Genet.* 2003;112(5-6):573-580. doi:10.1007/s00439-003-0917-5
- 39- Budanov AV, Karin M. p53 target genes *sestrin1* and *sestrin2* connect genotoxic stress and mTOR signaling [published correction appears in *Cell.* 2009 Jan 23;136(2):378]. *Cell.* 2008;134(3):451-460. doi:10.1016/j.cell.2008.06.028
- 40- Sun W, Wang Y, Zheng Y, Quan N. The Emerging Role of Sestrin2 in Cell Metabolism, and Cardiovascular and Age-Related Diseases. *Aging Dis.* 2020;11(1):154-163. Published 2020 Feb 1. doi:10.14336/AD.2019.0320
- 41- Lee JH, Budanov AV, Park EJ, et al. Sestrin as a feedback inhibitor of TOR that prevents age-related pathologies. *Science.* 2010;327(5970):1223-1228. doi:10.1126/science.1182228
- 42- Chen YR, Zweier JL. Cardiac mitochondria and reactive oxygen species generation. *Circ Res.* 2014;114(3):524-537. doi:10.1161/CIRCRESAHA.114.300559
- 43- Quan N, Sun W, Wang L, et al. Sestrin2 prevents age-related intolerance to ischemia and reperfusion injury by modulating substrate metabolism. *FASEB J.* 2017;31(9):4153-4167. doi:10.1096/fj.201700063R
- 44- Li R, Huang Y, Semple I, Kim M, Zhang Z, Lee JH. Cardioprotective roles of sestrin 1 and sestrin 2 against doxorubicin cardiotoxicity. *Am J Physiol Heart Circ Physiol.* 2019;317(1):H39-H48. doi:10.1152/ajpheart.00008.2019
- 45- Ghigo A, Li M, Hirsch E. New signal transduction paradigms in anthracycline-induced cardiotoxicity. *Biochim Biophys Acta.* 2016;1863(7 Pt B):1916-1925. doi:10.1016/j.bbamcr.2016.01.021
- 46- Morrison A, Chen L, Wang J, et al. Sestrin2 promotes LKB1-mediated AMPK activation in the ischemic heart. *FASEB J.* 2015;29(2):408-417. doi:10.1096/fj.14-258814
- 47- Wang S, Song P, Zou MH. Inhibition of AMP-activated protein kinase α (AMPK α) by doxorubicin accentuates genotoxic stress and cell death in mouse embryonic fibroblasts and cardiomyocytes: role of p53 and SIRT1. *J Biol Chem.* 2012;287(11):8001-8012. doi:10.1074/jbc.M111.315812
- 48- Budanov AV, Shoshani T, Faerman A, et al. Identification of a novel stress-responsive gene *Hi95* involved in regulation of cell viability. *Oncogene.* 2002;21(39):6017-6031. doi:10.1038/sj.onc.1205877
- 49- Fang Z, Kim HG, Huang M, et al. Sestrin Proteins Protect Against Lipotoxicity-Induced Oxidative Stress in the Liver via Suppression of C-Jun N-Terminal Kinases. *Cell Mol Gastroenterol Hepatol.* 2021;12(3):921-942. doi:10.1016/j.jcmgh.2021.04.015
- 50- Fang Z, Kim HG, Huang M, et al. Sestrin Proteins Protect Against Lipotoxicity-Induced Oxidative Stress in the Liver via Suppression of C-Jun N-Terminal Kinases. *Cell Mol Gastroenterol Hepatol.* 2021;12(3):921-942. doi:10.1016/j.jcmgh.2021.04.015
- 51- Fang C, Yang Z, Shi L, et al. Circulating Sestrin Levels Are Increased in Hypertension Patients. *Dis Markers.* 2020;2020:3787295. Published 2020 Jun 12. doi:10.1155/2020/3787295
- 52- Sanz B, Rezola-Pardo C, Arrieta H, et al. Serum Sestrin-1 Concentration Is Higher in Frail than Non-Frail Older People Living in Nursing Homes. *Int J Environ Res Public Health.* 2022;19(3):1079. Published 2022 Jan 19. doi:10.3390/ijerph19031079
- 53- ELISA Kit for Sestrin 1 (SESN1) | SEF877Hu | *Homo sapiens (Human)* CLOUD-CLONE CORP. (CCC). www.cloud-clone.com. Accessed May 31, 2022. <http://www.cloud-clone.com/products/SEF877Hu.html>
- 54- SESN2 elisa kit | Human Sestrin-2 ELISA Kit-NP_113647.1. www.mybiosource.com. Accessed May 31, 2022. <https://www.mybiosource.com/sesn2-human-elisa-kits/sestrin-2/760249>

